

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/49/2021
Identifikačné číslo spisu:	1109010181
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1109010181.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaníča, na neverejnom zasadnutí konanom 27. apríla 2022 v Bratislave, v trestnej veci obvineného L. P. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i), § 140 písm. b) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3To/40/2013, z 2. mája 2013 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného L. P. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 3T/25/2009, z 15. novembra 2012 bol obvinený L. P. uznaný za vinného v bode 1 z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a v bode 2 z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i), § 140 písm. b) Trestného zákona, ktorých sa dopustil na skutkovom základe, že

v bode 1/

dňa 6. júla 2008 asi o 20.00 hod. v miestnosti na druhom poschodí bývalej P. na F. v Q., počas hádky o sumu 30,-Sk s poškodeným T. P. ho začal biť päťami do hlavy a tváre, a keď poškodený P. pri cúvaní spadol na chrbát, obvinený ho niekoľkokrát kopol do tela, kľakol si mu na brucho a napriek tomu, že poškodený P. na neho kričal, aby prestal, v bití päťami do tváre a hlavy poškodeného pokračoval, čím mu spôsobil povrchové pomliaždenia a opuch sánky viac vľavo a pomliaždenie temena hlavy vľavo, ktoré zranenie znalec z odvetvia súdneho lekárstva hodnotí ako ľahkú ujmu na zdraví,

v bode 2/

v presne nezistenom čase asi od 22.00 hod. dňa 12. augusta 2008 najneskôr do 00.35 hod. dňa 13. augusta 2008, v miestnosti na treťom poschodí bývalej P. na F. v Q. odzadu pristúpil ku hlave na váľande ležiaceho toluén fetujúceho poškodeného G. Q., čupol si k nemu a za to, že G. Q. skutok uvedený v bode 1/ obžaloby oznámil polícii, ho bez predchádzajúcej výstrahy so slovami „skončil si, ty konfident“, päťkrát bodol nožom s vyskakovacou čepeľou dlhou 9,8 cm, a to jedenkrát razantne a veľmi

rýchlo za sebou do ľavej polovice hrudníka pri hrudnej kosti vpravo a jedenkrát do krku vpravo dolu pri kľúčnej kosti, trikrát strednou silou a prudkosťou do dolnej časti hrudníka a malou silou a prudkosťou do pravej čelovej oblasti hlavy a pravého horného viečka, čím mu spôsobil krvávacý šok v dôsledku zakrvácania do oboch pohrudnicových dutín navonok, z bodno-rezných rán hrudníka prenikajúcich do hrudnej dutiny s prebodnutím srdca a pravej podkľúčkovej tepny, ktorému zraneniu poškodený G. Q. na mieste podľahol, po prezlečení sa a ukrytí noža sa obvinený L. P. vrátil na miesto činu a s cieľom ukryť mŕtvolu G. Q., držiak ho za členky odtiahol jeho telo po schodisku z tretieho poschodia cez dvor ku vstupným schodom neďalekého betónového krytu, kde bol nájdený.

Uvedeného skutku sa dopustil po tom, ako bol:

- rozsudkom Obvodného súdu Bratislava 2, sp. zn. 3T/242/85, zo 17. decembra 1985, odsúdený pre trestný čin lúpeže ako obzvlášť nebezpečný recidivista podľa § 234 ods. 1, § 41 písm. a) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 k trestu odňatia slobody v trvaní 9 rokov so zaradením do III. NVS, ktorý vykonal dňa 2. septembra 1992,

- rozsudkom Mestského súdu v Bratislave, sp. zn. 1T/11/86, z 18. mája 1987 odsúdený pre trestný čin lúpeže ako obzvlášť nebezpečný recidivista podľa § 234 ods. 1, ods. 3, § 41 písm. a) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 k súhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 5 rokov a 6 mesiacov so zaradením do III. NVS, ktorý vykonal 25. apríla 1984, za súčasného zrušenia výroku o treste rozsudku Obvodného súdu Bratislava III, sp. zn. 3T/28/84, z 25. apríla 1984 a

- rozsudkom Okresného súdu Bratislava 2, sp. zn. 5T/203/01, z 1. októbra 2002 odsúdený pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, k trestu odňatia slobody v trvaní 7 rokov so zaradením do III. NVS, ktorý vykonal dňa 15. februára 2008.

Za to bol menovanému podľa § 145 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 41 ods. 2 Trestného zákona, uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov, na výkon ktorého trestu ho súd podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona mu súd uložil ochranný dohľad na 3 roky a zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku povinnosť nahradiť škodu poškodenej L. B. vo výške 3 632,24 Eur.

Krajský súd v Bratislave uznesením, sp. zn. 3To/40/2013, z 2. mája 2013 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie obvineného v tejto veci ako nedôvodné.

Obvinený L. P. prostredníctvom obhajcu Mgr. Romana Keraka v podaní z 19. novembra 2018 uviedol, že jeho dovolanie bolo podané v zákonnej lehote, a to písomným podaním skoršieho obhajcu JUDr. Ondreja Laciaka, PhD. z 27. apríla 2016. Týmto podaním v podstate len odôvodnil svoje dovolanie v tom smere, že:

v bode 1/ je napadnutý rozsudok založený na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, keď bol kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 Trestného zákona. Poukázal na znalecký posudok č. 176/2008 z 28. júla 2008, z ktorého záverov vyplýva, že pracovná nespôsobilosť u poškodeného by bola len v bolestivom štádiu 2-3 dní, pričom celková doba liečenia by dosiahla maximálne 5-7 dní. Hospitalizáciu poškodeného si vyžadovala diagnostická neistota z dôvodu jeho opitosti, ktorú si spôsobil úmyselne sám. Znalec sa jednoznačne vyjadril, že zranenia, ktoré utrpel poškodený, nedosahujú závažnosť ublíženia na zdraví. Je preto nelogické, prečo súd pri svojom rozhodovaní nezobral do úvahy tento zásadný dôkaz. Zranenia a ani následky u poškodeného podľa dovolateľa jednoznačne nedosahovali intenzitu trestného činu. Poškodený bol v čase skutku invalidný dôchodca a pravidelne navštevoval pohostinstvá za účelom konzumácie alkoholu, v tejto súvislosti u neho nemohlo dôjsť k strate ani k zníženiu spoločenskej prestíže.

Súd zásadným spôsobom porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces, keď použil svedeckú výpoveď, ktorú nebolo možné čítať na hlavnom pojednávaní a výpovede vyhodnotil v zrejmom rozpore s vykonaným dokazovaním.

Prvostupňový súd prečítal a použil výpoveď poškodeného T. P. zo 7. júla 2008, ktorá bola vykonaná pred vznesením obvinenia (15. júla 2008); túto nezákonnú a nepoužiteľnú výpoveď použil súd na

zdôvodnenie svojho rozhodnutia o vine.

K bodu 2/ napadnutého rozsudku namietol porušenie zásady spravodlivého hodnotenia dôkazov, čo má spočívať v tom, že súd sa dôsledne nevysporiadal s dôkazmi vykonanými v jeho prospech, ale len jednostranne prihliadol na dôkazy produkované v jeho neprospech a navyše nevykonával ním navrhované dokazovanie.

Okresný súd sa náležite nevysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami potrebnými pre rozhodnutie, a tento nedostatok nebol odstránený ani v konaní pred odvolacím súdom, čím podľa názoru obvineného bolo porušené aj právo na spravodlivý súdny proces.

Súd prvého stupňa založil odsudzujúci výrok na výpovedi svedkyne L. B. z prípravného konania. Naproti tomu výpovede obžalovaného a svedkov T. P., T. A., D. L. a T. G. vyhodnotil bez relevantného dôvodu ako nevierohodné. Podľa obvineného nie je možné spôsob obhajoby a využitie zákonného práva (odmietnutie vypovedať v prípravnom konaní) považovať za dôkaz o nehodnovernosti.

Jediným priamym dôkazom v tomto prípade je výpoveď svedkyne L. B., ktorá o sebe tvrdila, že má vízie, vidí diabla, Mart'anov, strihy a mesačných duchov. Znalčka PhDr. V. v znaleckom posudku č. 54/2008 uviedla, že u svedkyne „dochádza k rôznym skresleniam a dezinformáciám reprodukováných informácií, čím sa znižuje jej spoľahlivosť“. Pribratí znalci hodnotili spoľahlivosť výpovede tejto svedkyne ako veľmi nízku s tendenciou nepreberať zodpovednosť za svoje správanie. Bez možnosti vykonania konfrontácie by s ohľadom na uvedené znalecké zistenia nemala byť výpoveď svedkyne L. B. považovaná za vierohodnú. Menovaná svedkyňa bola v tejto trestnej veci navyše sama podozrivou. Z dôkazov, ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní, jednoznačne vyplýva, že svedkyňa L. B. mala sklony k násiliu, pričom v inej trestnej veci aj bola odsúdená za trestný čin nebezpečného vyhrožovania; z výpovede svedka L. vyplynulo, že on sám bol 3 až 4-krát svedkom toho, ako bil poškodeného G. Q..

Pokiaľ ide o kvalifikovanú skutkovú podstatu vraždy s tým, že sa jej mal obvinený dopustiť z osobitného motívu - z pomsty na svedkovi, obvinený to považuje za nepotvrdenú hypotézu súdu. Nevidí totiž žiadny zmysel v tom, že mal poškodeného zabiť preto, lebo ho udal za skutok, ktorý ani nie je trestným činom, ale priestupkom.

Obvinený ďalej namietol, že v priebehu konania navrhoval vypočuť podstatných svedkov, a to najmä V. R., S. N., T. W., L. F., B. W. a J. C., avšak súdy týchto svedkov nepredvolali a ani sa nimi nezaoberali, čím porušili jeho základné právo na spravodlivé súdne konanie.

Vo veci konajúce súdy sa dôsledne neriadili znením § 2 ods. 12 Trestného poriadku, nakoľko nezobrali do úvahy dôkazy svedčiace v jeho prospech a naopak precenili a nepreverili dôkazy produkované proti jeho osobe. Okresný súd porušil nielen zásadu voľného hodnotenia dôkazov, ale aj zásadu bezprostrednosti a ústnosti hlavného pojednávania. Pri správnom hodnotení dôkazov ho mali súdy v zmysle zásady in dubio pro reo oslobodiť spod obžaloby v celom rozsahu.

V ďalšej časti obvinený uviedol, že 18. júna 2010 si podal žiadosť o prepustenie z väzby, ktorá bola súdu doručená 21. júna 2010. Prvostupňový súd však o nej rozhodol až 9. septembra 2010, pričom o podanej sťažnosti bolo rozhodnuté Krajským súdom v Bratislave až 21. októbra 2010. Súdy teda pri rozhodovaní o jeho väzobnom stíhaní nepostupovali s osobitnou starostlivosťou a urýchlene.

Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vyslovil porušenie zákona v neprospech obvineného a súčasne zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 3T/25/2009, z 11. mája 2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3To/40/2013, z 2. mája 2013 a vrátil vec Okresnému súdu Bratislava I na nové prerokovanie a rozhodnutie. Súčasne požiadal, aby ho podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku nevzal do väzby.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor v tom smere, že ho považuje za oneskorene podané.

Obhajca v dovolaní z 19. marca 2019 uvádza, že obvinený podal dovolanie už 4. januára 2016, a toto bolo doplnené podaním ustanoveného obhajcu z 27. apríla 2016. Obhajcom uvádzané skutočnosti sa však nezakladajú na pravde a nenachádzajú oporu ani v súdnom spise. Predmetné podanie obvineného zo 4. januára 2016 sa týkalo iba jeho žiadosti o ustanovenie nového obhajcu, a to počas konania o povolení obnovy. Obvinený sa v texte iba zmienil o svojom úmysle podať dovolanie, pretože si bol vedomý, že mu lehota na podanie dovolania končí 5. februára 2016, ako to aj sám uviedol. Súčasťou súdneho spisu taktiež nie je ani žiadna písomnosť, ktorá by zodpovedala doplneniu dovolania ustanoveným obhajcom z 27. apríla 2016.

Prokurátor uviedol, že obvinenému P. napokon bola povolená obnova konania, a to uznesením

Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 2Nt/16/2014, z 12. júla 2016, právoplatným 20. septembra 2016, avšak iba v časti týkajúcej sa uloženého trestu a spôsobu jeho výkonu. Okresný súd Bratislava I následne rozsudkom, sp. zn. 3T/25/2009, z 20. decembra 2017, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 4To/36/2018, z 15. mája 2018, uložil menovanému rovnaký trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia.

K jednotlivým dovolacím dôvodom uviedol, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, s ktorého právnym posúdením sa tento súd vysporiadal rovnako zákonným spôsobom, čo je zrejmé z odôvodnenia jeho rozhodnutia. Čo sa týka uloženého trestu a ochranných opatrení, tieto je možné považovať za zákonné, spravodlivé, ale najmä reflektujúce osobnosť obvineného, jeho trestnú minulosť a závažnosť samotných skutkov. Na danom mieste je potrebné poukázať aj na to, že totožný trest odňatia slobody bol obvinenému uložený opätovne po obnove konania.

Dovoláním napadnuté uznesenie krajského súdu považuje taktiež za zákonné a správne. Predmetné rozhodnutie sa plne pridržiava skutkových zistení súdu prvého stupňa ako aj jeho právneho rozboru, ktorý dopĺňa v rámci svojej kompetencie, čím reaguje na podané odvolanie. Vo svojom odôvodnení sa odvolací súd zaoberá okrem iného aj totožnými okolnosťami, ktoré obvinený namietol v dovolaní. Z odôvodnení oboch rozhodnutí vyplýva, že vo veci konajúce súdy sa dostatočne vysporiadali so všetkými relevantnými skutočnosťami. Argumentáciu obvineného v dovolaní, ktoré bolo prvostupňovému súdu doručené 19. marca 2019, považuje za nedôvodnú, nepravdivú a duplicitnú.

Z týchto dôvodov navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. a) Trestného poriadku odmietnuť ako oneskorene podané.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v intenciách ustanovenia § 378 Trestného poriadku predbežne preskúmal dovolanie obvineného, nezistiac dôvod pre jeho formálne odmietnutie postupom podľa § 382 písm. a), b) alebo d) až f) Trestného poriadku, avšak dospel k záveru o zrejmom nesplnení dôvodov dovolania v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Len v krátkosti, pokiaľ ide o polemiku ohľadom včasnosti podania tohto dovolania, k tomu sa žiada uviesť, že prvostupňový súd po vrátení veci dovolacím súdom ako predčasne predloženej, zabezpečil do spisu listinu preukazujúcu, že obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Ondreja Laciaka, PhD. podal v tejto veci tzv. blanco dovolanie 28. apríla 2016, ktorým bez ďalšieho uplatnil dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), g), h) a i) Trestného poriadku. Napadnuté rozhodnutie pritom bolo doručené obvinenému 17. mája 2013, jeho obhajcovi Mgr. Ferdinandovi Pethöovi 20. mája 2013 a náhradnému obhajcovi JUDr. Ondrejovi Laciakovi, PhD. 22. mája 2013. Obvinený doručil odôvodnenie svojho dovolania predtým (19. marca 2019), než by predseda senátu dovolacieho súdu vzhľadom na nedostatky podaného dovolania aplikoval postup podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku, a preto z uvedených skutočností možno dospieť k záveru, že toto dovolanie bolo podané včas (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a je potrebné zaoberať sa všetkými jeho námietkami (k tomu primerane viď R 96/2018).

Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach pravidelne opakuje, že dovolanie si nemožno zamieňať s odvolaním. Dôvody, ktorými možno v dovolacom konaní účinne argumentovať, sú v Trestnom poriadku (§ 371 ods. 1, ods. 3) formulované podstatne užšie, ako je tomu pri odvolaní, čo vyplýva z toho, že dovolanie patrí k mimoriadnym opravným prostriedkom, pri ktorých verejný záujem na zákonnosti a spravodlivosti musí výrazne prevyšovať nad záujmom po stabilite súdneho rozhodnutia, resp. ním formulovaného právneho stavu.

Uvedenému zodpovedá i viazanosť najvyššieho súdu dôvodmi podaného dovolania v zmysle § 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, ktorá sa netýka formálno-právneho uplatnenia niektorého (či viacerých) z dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku, ale vecných chýb, ktoré dovolateľ vo svojom podaní namietol (k tomu viď R 120/2012). To znamená, že zodpovednosť za kvalitu podaného dovolania znáša výlučne dovolateľ, ktorý svojím podaním určuje mantinely

prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu. Najvyšší súd teda nemôže na seba prebrať vlastnú aktivitu dovolateľa a iniciatívne zisťovať chyby v napadnutom rozhodnutí, alebo aj v jemu predchádzajúcom konaní, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov.

Pokiaľ ide o skutok v bode 1/ rozsudku okresného súdu, právne kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, obvinený dovolaním namietol v podstate, že: (i.) s ohľadom na zranenia a následky u poškodeného predmetný skutok nevykazuje znaky prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 Trestného zákona, ale ide nanajvýš o priestupok, poukazujúc pritom na znalecké zistenia prof. T., CSc., (ii.) súd založil jeho vinu aj na prečítanej výpovedi poškodeného T. P., ktorého výsluch bol realizovaný predtým, než bolo dovolateľovi v tejto trestnej veci vznesené obvinenie a (iii.) výpovede hodnotil v zrejmom rozpore s vykonaným dokazovaním.

Prvú z označených námietok (i.) možno formálno-právne podradiť pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Z naostatok citovaného ustanovenia vyplýva, že účinné uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku pripúšťa dve vzájomne sa nevylučujúce alternatívy námietok; prvá umožňuje dovolateľovi vyjadrovať nesúhlas s právnou kvalifikáciou skutku a druhá s neprávnyim použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia. Dikciou vety za bodkočiarkou sa zároveň zdôrazňuje, že v každom prípade musí ísť o námietky striktné právne a nikdy nie skutkové. Uvedené sa v praktickej rovine prejavuje v tom, že najvyšší súd na podklade dovolania obvineného či generálneho prokurátora podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku, prípadne osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku, nemôže preskúmať správnosť zisteného skutku a postup, akým konajúce súdy v konkrétnej veci vyhodnotili dôkaznú situáciu, nakoľko k takejto činnosti nedochádza na poklade hmotnoprávných, ale procesných ustanovení (k tomu viď: R 57/2007-II., ZSP 46/2013-II. alebo R 47/2014-II). Inými slovami, dovolací súd je zásadne viazaný skutkovým stavom (ako je uvedený v napadnutom rozhodnutí), ku ktorému vo veci dospeli nižšie konajúce súdy. Ani namietanie rozsahu vykonaného dokazovania či spôsobu, akým súdy hodnotili jednotlivé dôkazy a dôkaznú situáciu ako celok, teda nespadá pod dôvody dovolania v zmysle prvého odseku § 371 Trestného poriadku.

Z vyššie uvedenej argumentácie vyplýva, že obvinený sa vyslovenia existencie analyzovaného dovolacieho dôvodu domáha cez alternatívu spočívajúcu v nesprávnej právnej kvalifikácii skutku.

Podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona kto inému úmyselne ublíži na zdraví, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až dva roky.

Podľa § 123 ods. 2 Trestného zákona ublížením na zdraví sa na účely tohto zákona rozumie také poškodenie zdravia iného, ktoré si objektívne vyžiadalo lekárske vyšetrenie, ošetrovanie alebo liečenie, počas ktorého bol nie iba na krátky čas sťažený obvyklý spôsob života poškodeného.

Spôsobeným následkom sa líši nielen trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 156 Trestného zákona (kde sa vyžaduje ublíženie na zdraví podľa § 123 ods. 2 Trestného zákona) od § 155 Trestného zákona (pri ktorom musí nastať ťažká ujma na zdraví v zmysle § 123 ods. 3 Trestného zákona), ale aj od priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ak následok nedosahuje ani intenzitu ublíženia na zdraví podľa § 123 ods. 2 Trestného zákona; ide o drobné ublíženie na zdraví).

V zmysle stabilnej rozhodovacej praxe platí, že pri rozhodovaní o trestných činoch ublíženia na zdraví je nutné všestranne objasniť spôsobený následok (R 46/1984-I.). Platí teda, že pri právnom posudzovaní konania páchatel'a, ktorým útočil proti zdraviu občana, nie je možné vychádzať len z toho, ako ujma na zdraví poškodeného bola týmto útokom spôsobená, ale je treba prihliadať aj k okolnostiam, za akých sa útok stal, akým predmetom bolo zaútočené a aké nebezpečenie pre napadnutého z útoku hrozilo (R

16/1964). Práceschopnosť a jej trvanie, aj keď je dôležitým kritériom pri hodnotení charakteru poranenia, nie je jediným z rozhodujúcich faktorov. Skutočný charakter poranenia preto treba skúmať aj na základe ďalších okolností, ktorými sú najmä príznaky, bolesti alebo ťažkosti - ako veľmi a po aký dlhý čas sa poranenie poškodeného prejavovalo, aké lekárske ošetrenie si vyžiadalo, aké ťažkosti mal poškodený a či tieto zodpovedali lekárskemu zisteniu (porovnaj s R 2/1966 a R 21/1984).

Zo stíhaného skutku (ktorým je dovolací súd viazaný) vyplýva, že obvinený začal biť poškodeného päťami do hlavy a tváre, pričom keď tento pri cúvaní spadol na chrbát, obvinený ho niekoľkokrát kopol do tela, kľakol si mu na brucho a napriek tomu, že poškodený na neho kričal, aby prestal, v bití päťami do tváre a hlavy pokračoval, čím mu spôsobil povrchové pomliaždenia a opuch sánky viac vľavo a pomliaždenie temena hlavy vľavo, ktoré zranenie znalec z odvetvia súdneho lekárstva hodnotí ako ľahkú ujmu na zdraví.

Obvinený teda poškodeného opakovane udieral päťami do hlavy a tvárovej časti, t. j. do oblasti, kde sa nachádza životne dôležitý orgán (mozog), a to aj potom, čo tento spadol na zem a zaťažovaný váhou obvineného žiadal, aby s tým prestal. Obvinený okrem toho poškodeného opakovane kopal, kým tento ležal na zemi. Toto konanie obvineného sa vyššie uvedeným spôsobom prejavilo na tele poškodeného, čo si objektívne vyžiadalo liečenie v trvaní niekoľkých dní (zodpovedajúce pracovnej neschopnosti trvajúcej cca 7 dní), počas ktorých bol sťažený obvyklý spôsob života poškodeného; v tomto smere najvyšší súd odkazuje najmä na odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu (konkrétne na jeho str. 6).

I keď teda v skutkovej vete nie je explicitne uvedené, že zranenia poškodeného sťažovali jeho obvyklý spôsob života nie iba na krátky čas, možno s poukazom na kombináciu modu operandi trestného činu uvedeného v skutkovej vete a nesporných skutkových zistení súdu prvého i druhého stupňa (ktorých správnosť dovolací súd nemá právomoc preskúmať) uzatvoriť, že mu bola spôsobená v dôsledku konania obvineného ujma na zdraví naplňajúca znaky ublíženia na zdraví v zmysle ustanovenia § 156 ods. 1 Trestného zákona.

Možno preto uzatvoriť, že z popisu skutku dostatočným spôsobom vyplýva, že obvinený spôsobil poškodenému T. P. takú ujmu na zdraví, ktorá svojou intenzitou dosahuje úroveň ublíženia na zdraví podľa § 123 ods. 2 Trestného zákona, a preto právne posúdenie skutku zodpovedá použitému ustanoveniu § 156 ods. 1 Trestného zákona.

Nemajúc vplyv na správnosť právneho posúdenia inkriminovaného skutku, jeho formulácii možno vytknúť nedokonalosť spočívajúcu v nesprávnom a nadbytočnom poukazaní na závery znalca v podobe: „...ktoré zranenie znalec z odvetvia súdneho lekárstva hodnotí ako ľahkú ujmu na zdraví“. Zodpovedanie otázky, o akú formu ujmy na zdraví ide, totiž po podaní obžaloby prináleží výlučne súdu, ktorý je oprávnený robiť takéto právne závery na podklade lekárskeho potvrdenia alebo znaleckého posudku (viď R 16/1964, R 5/1995-I). Odkazovanie na dôkazné prostriedky, z ktorých súd vychádzal pri ustáľovaní svojich skutkových zistení, navyše do výrokovej časti rozhodnutia ani nepatrí. Spôsobom, akým súd dospel k svojim skutkovým zisteniam, uvedením zdroja informácie, má tvoriť až súčasť jeho odôvodnenia (porovnaj s uznesením najvyššieho súdu, sp. zn. 6Tdo/82/2017, z 30. januára 2019).

Najvyšší súd všeobecnými východiskami k skôr priblíženému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku už v podstate dal odpoveď aj na tretiu (iii.) z námietok, ktorou dovolateľ spochybnil spôsob hodnotenia dôkaznej situácie nižšie konajúcimi súdmi; z pohľadu dovolacieho súdu teda ide o námietku celkom irelevantnú.

Čo sa týka námietky (ii.) použitia výpovede poškodeného T. P. pred vznesenia obvinenia, ktorá skutočnosť má založiť dovolací dôvod uvedený § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, najvyšší súd poznamenáva, že k jeho naplneniu dochádza, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Najvyšší súd na adresu tohto dovolacieho dôvodu judikoval (R 24/2020-I), že ho možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje.

Tomu napokon zodpovedajú i závery stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stavísk a rozhodnutí súdov č. 2/2020 pod č. 24, z ktorého vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov, tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje.

Ako vyplýva z oboch napadnutých rozhodnutí, obvineného vina za skutok v bode 1/ rozsudku súdu prvého stupňa bola založená na viacerých dôkazoch, a teda nielen na výpovedi poškodeného T. P. zo 7. júla 2008, ale aj na výpovedi priameho svedka celého incidentu Q. F., podporenej výpoveďou svedka F. Q., znaleckým skúmaním ako aj obhliadkou na mieste činu.

Berúc do úvahy penzum dôkazov obsiahnuté v predošlom odseku, výpoveď poškodeného T. P. zo 7. júla 2008 (spred vznesenia obvinenia dovolateľovi) nepredstavuje výlučný ba ani rozhodujúci dôkaz, na základe ktorého bola založená jeho vina, a preto skúmanie zákonnosti tohto dôkazu v kontexte naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nemá žiadne opodstatnenie.

Výhrady obvineného vo vzťahu k skutku v bode 2/ rozsudku okresného súdu, právne kvalifikovaného ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c), d) Trestného zákona, spočívali v tom, že: (iv.) súdy jednostranne hodnotili dôkazy v jeho neprospech, keď prihliadali najmä na jediný priamy dôkaz, a to nehodnovernú výpoveď svedkyne L. B. z prípravného konania, (v.) kvalifikovaná skutková podstata týkajúca sa osobitného motívu - z pomsty je výlučne nepotvrdenou hypotézou a (vi.) súdy sa nezaoberali jeho návrhmi na vypočutie V. R., S. N., T. W., L. F., B. W. a J. C. ako svedkov v tejto veci.

Vo vzťahu k námietke (iv.) jednostranného hodnotenia dôkazov platí v celom rozsahu to, čo najvyšší súd uviedol v skoršej časti svojho rozhodnutia, týkajúceho sa typovo rovnakej výhrady (iii.). Aj podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky všeobecný súd neporuší žiadne právo strany v konaní, ak sa nestotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (porovnaj s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 252/04, z 31. augusta 2004). Nad rámec veci potom najvyšší súd podotýka, že hodnovernosťou výpovede svedkyne L. B. sa dostatočne zaoberal už krajský súd v napadnutom uznesení (na č. I. 8) a obvinenému poskytol odpoveď na jeho námietky.

Pre úplnosť, pokiaľ obvinený na tomto mieste poukázal aj na potrebu aplikácie zásady v pochybnostiach v prospech (in dubio pro reo), vo svojej podstate tým rovnako vyjadril nesúhlas so skutkovými závermi nižšie konajúcich súdov. Uvedená zásada totiž vyplýva z princípu prezumpcie neviny, ktorého materiálne ukotvenie nachádzame v čl. 40 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, resp. v čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a význam ktorého sa v trestnoprávnej legislatíve premietol v § 2 ods. 4 Trestného poriadku. Keďže povaha uvedenej zásady je výlučne procesná, námietky s ňou spojené nie sú spôsobilé naplniť atribúty dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (k tomu viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Tdo/15/2013, z 1. júla 2013, alebo uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Tdo/47/2015, z 9. septembra 2015).

Námietka (v.), ktorou obvinený spochybnil existenciu kvalifikovanej skutkovej podstaty vraždy podľa § 145 ods. 2 písm. c), d) Trestného zákona, s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i) a § 140 písm. b) Trestného zákona, t. j. na chránenej osobe - svedkovi a z osobitného motívu - z pomsty, nie je dôvodná, nakoľko je opäť zo strany obvineného odrazom len iného hodnotenia nižšími súdmi ustáleného skutkového stavu.

Použité kvalifikačné momenty totiž celkom jednoznačne nachádzajú svoj odraz v znení inkriminovaného skutku v bode 2/ rozsudku okresného súdu, a to konkrétne vo formulácii, že sa ho obvinený dopustil za to, že G. Q. skutok uvedený v bode 1/ obžaloby oznámil policii.

Čo sa týka obvineného námietky (vi.), že vo veci konajúce súdy sa nezaoberali jeho návrhom na vypočutie V. R., S. N., T. W., L. F., B. W. a J. C. v procesnom postavení svedkov, najvyšší súd poukazuje na zápisnicu o hlavnom pojednávaní v tejto veci z 15. novembra 2012, kde po odmietnutí vykonania dôkazov (podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku) výsluchom svedkýň J. F., F. D., S. N. a B. W. a výzve predsedu senátu obvinený po dohode s obhajcom uviedol, že nemá žiadne iné návrhy na doplnenie dokazovania. Po zhodnom vyjadrení tam prítomného prokurátora následne súd podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku vyhlásil dokazovanie za skončené a stranám udelil slovo na záverečné reči. Zo zápisnice o verejnom zasadnutí konanom pred odvolacím súdom 2. mája 2013 rovnako vyplýva, že žiadna zo strán po doplnení dokazovania oboznámením aktuálneho odpisu registra trestov neprejavila akúkoľvek dôkaznú iniciatívu. Čo sa osobitne týka svedkyne L. F., tak táto bola predvedená na hlavné pojednávanie 12. septembra 2012, avšak po zákonomnom poučení odmietla vypovedať s odôvodnením, že v tom čase žila s obvineným v spoločnej domácnosti u jeho otca.

V kontexte predchádzajúceho odseku možno bez ďalšieho poukázať na judikát najvyššieho súdu (R 116/2014, resp. aj ZSP 21/2010), podľa ktorého ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva aj v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku). Späťvzatie návrhu na doplnenie dokazovania je možné písomným podaním alebo zápisnične na hlavnom pojednávaní. Možno tak učiniť individuálne vo vzťahu k jednotlivému pôvodne navrhovanému dôkazu, alebo všeobecne k doplneniu dokazovania ako celku. Z časového hľadiska je hraničnou fázou vyhlásenie predsedu senátu podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku, že dokazovanie je skončené. Výhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania v prípade predtým uplatnených návrhov na doplnenie dokazovania jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá, a teda že ich berie späť. Rešpektovanie takto prejavenej vôle strany súdom nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Hoci obvinený v podanom dovolaní formálne deklaruje naplnenie aj dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, žiadna z jeho námietok sa tohto dôvodu ani len vzdialene nedotýka.

Mimo rámec relevantných námietok z pohľadu najvyššieho súdu stojí i tá, ktorou obvinený spochybnil primeranosť dĺžky rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, nakoľko v dovolacom konaní podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku môže porušenie ustanovení Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe účinne namietať iba minister spravodlivosti.

So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie obvineného L. P. odmietol, pretože zrejším spôsobom nespĺňa dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.